

богобоязненные и любящие больше людей, чем материальные блага: «Ты же усмотри [себе] из всего народа людей способных, боящихся Бога, людей правдивых, ненавидящих корысть, и поставь [их] над ним тысяченачальниками, стона начальниками, пятидесятина начальниками и десятиначальниками [и письмоводителями]» (Исх 18:21). Одним из признаков возможности управлять является наличие такого качества как мужественность: «Иеровоам был человек мужественный. Соломон, заметив, что этот молодой человек умеет делать дело, поставил его смотрителем над оброчными из дома Иосифова» (3 Цар 11:28). Важным моментом, относящимся к управлению, является способность Иеровоама «делать дело», т.е. доводить начатое до завершения. Спаситель использует элементы управления, распоряжаясь рассадить народ при раздаче пищи: «Тогда повелел им рассадить всех отделениями на зеленой траве. И сели рядами, по сто и по пятидесяти» (Мк 6:39-40).

Маринченко Анна Николаевна

к.и.н., ст. преподаватель кафедры историографии и источниковедения Николаевского национального университета имени В.А. Сухомлинского (Украина).

Материалы периодики как источник изучения основных направлений антирелигиозной политики Н.С. Хрущева в южном регионе Украинской ССР

Период правления Хрущева в исторической литературе принято называть «оттепелью». Во многих сферах социальной, экономической и политической жизни советского периода этот период действительно отличается резкой сменой политического курса. Однако в сфере религиозной политической курс особо не поменялся. Советская власть продолжила политику искоренения религии как идеологии. Поэтому в реализации данного курса львиная доля отводилась отделам пропаганды и агитации при ЦК КПРС и союзных республик. В свою очередь в эту работу были включены самые распространенные средства передачи информации: газеты, радио, кинолектории и т.д. Флагманом по антирелигиозной пропаганде на своих страницах, конечно, стали столичные издания «Известия», «Правда». Подхватили эстафету по антирелигиозной пропаганде и республиканские издания («Радянська Україна», «Модоль України»), издания областного («Південна Правда», «Надніпрянська правда», «Чорноморська Комуна», «Крымская правда» и т.д.), городского и районного значения. Изучив издания местного значения можно понять настроение местного населения, его отношение к религии, власти, духовности в целом. При этом можно понять - какие религиозные группы наиболее распространены в районах, областях, республиках. Приведенные статистические данные в газетах дают вполне определенные результаты применения того или иного метода антирелигиозной пропаганды. Материалы антирелигиозного содержания также дают информацию о лицах проводимых антирелигиозную политику (учителя, преподаватели вузов, историки, филосо-

фы, писатели, литераторы, партийные и т.д.). Периодичность, содержание и качество печатаемых материалов антирелигиозного содержания дают нам четкую картину этапов антирелигиозной политики, проводимой Н.С. Хрущевым.

Сацукевіч Іван Іванавіч

асістэнт кафедры эканамічнай гісторыі

Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта (Беларусь)

Хрысціянскія назвы вуліц на карце Мінска ў XIX — першай трэці XX стагоддзя

Тапаніміка вуліц і плошчаў беларускіх гарадоў доўгі час заставалася паза ўвагай даследчыкаў гісторыі. У гэтай рабоце аўтар імкнецца прааналізаваць уплыў канфесійнага жыцця Мінска на назвы вуліц горада ў перыяд панавання Расійскай імперыі і першыя гады існавання савецкай улады.

У першай палове XIX ст. у Мінску захоўваліся назвы вуліц ранейшых часоў. Вулічная сетка цэнтра горада складалася ў XVI — XVII ст., калі найбольшыя фінансавыя магчымасці для будаўніцтва былі ў каталіцкай канфесіі, што і паўплывала на паходжанне назваў цэнтральных вуліц. Так, вул. Францішканская (зараз Леніна) атрымала імя ад касцёла і манастыра францішканцаў, а Дамініканская (Энгельса) — ад касцёла і манастыра дамініканцаў. Ад праваслаўных храмаў паходзілі назвы вуліц Белацаркоўнай, Казьмадзем'янаўскай, Уваскрасенскай. Вуліца Зборавая (заходняя частка Інтэрнацыянальнай) назву атрымала ад кальвінскага збору — пратэстанцкай царквы, якая існавала тут ў XVI ст. У 1866 г. большасць вуліц гістарычнага цэнтра былі перайменаваныя царскімі ўладамі, што з'яўлялася шэраговай мерай пасля паўстання 1863-1864 гг. у Мінску. Пры гэтым новыя назвы вельмі часта мелі адносіны да Праваслаўнай Царквы. Плошча Высокага рынку (плошча Свабоды) была перайменавана ўладамі ў Саборную плошчу — у гонар праваслаўнага Петра-Паўлаўскага сабора. На мінскай архірэйскай зямлі вырасла прадмесце Архірэйская слабодка з аднаіменнай вуліцай (зараз — Пуліхава), а побач з рачулкай Слепняй мінскі архіепіскап Антоній Зубко стварыў фальварак узорнай гаспадаркі, дарога на які з горада стала вуліцай Антонаўскай. У сярэдзіне XIX ст. новую плошчу на захадзе Мінска назвалі Юбілейнай. Паходжанне назвы тлумачыцца знаходжаннем там помніка — невысокай калоны з крыжом на версе, які быў усталяваны ў 1826 г., калі мінскія хрысціяне святкавалі 1500-гадовы юбілей Першага Нікейскага сабора. Усе назвы вуліц Мінска з рэлігійным зместам былі перайменаваныя савецкімі ўладамі ў 1919-1934 гг. як “ідэялагічна-варожыя”, амаль усе яны зніклі з тапанімічнага ландшафта горада. Сёння ў Мінску ёсць толькі 4 гістарычныя назвы, якія адлюстроўваюць жыццё хрысціянскіх канфесій горада: вуліцы Антонаўская і Кальварыйская, Траецкая набярэжная і Юбілейная плошча.